

EUROOPAN UNIONI

Kansainvälisyys kuuluu kaikille – osallisuus Erasmus+ -ohjelmassa

Yleissivistävän koulutuksen kansainvälisyyspäivät 6.-7.11.2025

Sabrina Somersaari ja Liisi Airas

Erasmus+

Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Osallisuus Erasmus+ -ohjelmassa

- Osallistuminen halutaan mahdollistaa yhä useammalle yksilölle ja laajemmille kohderyhmille. Siksi Erasmus+ -ohjelmassa poistetaan esteitä, joita eri kohderyhmät saattavat kansainvälistymisessä kohdata.
- Komissiolta on ilmestynyt: Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuus- ja moninaisuusstrategia
 - <https://bit.ly/3CFpXyV>

vammaisuus

terveysongelmat

kulttuurierot

sosiaaliset esteet

jne

syrjintään
liittyvät esteet

maantieteelliset
esteet

taloudelliset
esteet

koulutusjärjestelmiin
liittyvät esteet

Osallisuus- ja moninaisuusstrategia

Vammaisuus

- Fyysiset, psyykkiset, kognitiiviset tai aisteihin liittyvät vammat, jotka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattavat estää henkilön osallistumisen yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Terveysongelmat

- Terveysongelmat, kuten vakavat tai krooniset sairaudet tai muut fyysiseen tai mielenterveyteen liittyvät ongelmat, saattavat aiheuttaa esteitä, jotka estävät osallistumisen ohjelmaan.

Osallisuus- ja moninaisuusstrategia

Koulutusjärjestelmiin liittyvät esteet

- vaikeuksia suoriutua koulutusjärjestelmissä
- koulunkäynnin varhain keskeyttäneet nuoret
- työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat aikuiset, joilla on alhainen koulutustaso,
- rakenteelliset rajoitukset ei ota huomioon yksilön erityistarpeita
- opetussuunnitelmien rakenteen vuoksi on vaikeaa suorittaa vaihto-opiskelua tai harjoittelua ulkomailla osana opintoja

Kulttuurierot

- kuka tahansa voi kokea esteitä, mutta erityisesti ne voivat haitata henkilöitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia:
 - maahanmuuttaja- tai pakolaistaustaiset henkilöt ja hiljattain saapuneet maahanmuuttajat
 - kansalliseen tai etniseen vähemmistöön kuuluvat, viittomakielen käyttäjät ja henkilöt, joilla on vaikeuksia sopeutua uuteen kieliympäristöön ja kulttuuriin
 - vieraat kielet ja kulttuurierot, voi heikentää joidenkin osallistumisintoa ja vähentää osallistumisesta koituvia hyötyjä
 - jätetään jopa hakematta tukea kulttuurierojen vuoksi, jolloin kulttuurierot ovat todellinen este osallistumiselle

Osallisuus- ja moninaisuusstrategia

Sosiaaliset esteet

- Sosiaaliset sopeutumisvaikeudet: puutteelliset sosiaaliset taidot, epäsosiaalinen tai riskikäyttäytyminen, entiset rikokset/päihteiden väärinkäyttö tai sosiaalinen syrjäytyminen saattavat muodostaa esteen
- Perhetilanne
 - hakija on perheen ensimmäinen korkeakoulutukseen pääsevä jäsen tai vanhempi (erityisesti yksinhuoltajavanhempi), omaishoitaja, perheen elättäjä tai orpo tai että hän on ollut tai on parhaillaan laitoshoidossa

Taloudelliset esteet

- Heikko taloudellinen asema, kuten alhainen elintaso, pienet tulot, pakko käydä töissä opiskelun ohessa, riippuvuus sosiaaliturvajärjestelmästä, pitkäaikaistyöttömyys, epävarma tilanne tai köyhyys, kodittomuus, velkaantuneisuus tai talousvaikeudet
- Myös palvelujen heikko siirrettävyys saattaa aiheuttaa ongelmia, kun palvelujen olisi ”liikuttava” osallistujien mukana näiden lähtiessä kaukana sijaitsevalle paikkakunnalle tai varsinkin ulkomaille

Osallisuus- ja moninaisuusstrategia

Syrjintään liittyvät esteet

- Sukupuoleen (sukupuoli-identiteetti, sukupuolen ilmaisu jne.), ikään, etniseen alkuperään, uskontoon, vakaumukseen, sukupuoliseen suuntautumiseen, vammaisuuteen tai intersektionaalisiin tekijöihin liittyvä syrjintä voi aiheuttaa esteitä (yhden tai useamman edellä mainitun syrjintään liittyvän esteen yhdistelmä).

Maantieteelliset esteet

- Maantieteellisiä esteitä saattavat kohdata esimerkiksi syrjäisiltä alueilta tai maaseudulta kotoisin olevat, pienillä saarilla tai reuna- tai syrjäisimmillä alueilla elävät ja kaupunkien ongelma-alueilla asuvat henkilöt, ne, joiden asuinalueilla on heikot julkiset palvelut (vähän julkista liikennettä ja heikot palvelut), sekä vähemmän kehittyneillä alueilla kolmansissa maissa asuvat henkilöt.

Esimerkkejä KA1-hankkeista: rahallinen tuki, muu tuki ja tukihenkilöt

- Rahallista osallisuustukea tukea voisi käyttää esimerkiksi vähävaraisten passin hankintaan, tulkin/avustajan kuluihin, erityismajoitukseen
- Tukihenkilöiden hyödyntäminen liikkuvuuksissa tarpeen mukaan jos se mahdollistaa osallistumisen. Esimerkiksi ahdistuneelle tuttu tukihenkilö mukaan. Tukihenkilöiden määrän voi päättää täysin osallistujien tarpeiden mukaan.
- Muu tuki: Kiinnitetään huomiota miten kv-mahdollisuuksista viestitään ja esimerkiksi mitä kaikkea rahoitus kattaa. Kannustetaan ja tuetaan erilaisia osallistujia hakemaan mukaan ja kerrotaan millaista tukea heille on tarjolla.

Osallisuus KA2 Yhteistyöhankkeissa

- KA2 Yhteistyöhankkeissa rahoitus perustuu kertakorvaukseen, joten erillistä osallisuustukea ei ole. Osallisuutta tukevat toimet ja kohderyhmät voidaan kuitenkin huomioida jo hakuvaiheessa suunnittelemalla budjetti ja toiminta niiden tarpeiden mukaan.
- Moninaiset kumppanit ja kohderyhmät:
 - Mukaan voidaan valita erilaisia oppilaitoksia, yhteisöjä ja osallistujaryhmiä – myös niitä, joilla on vähemmän kokemusta kansainvälisestä toiminnasta.
- Osallistavat käytännöt:
 - Oppijat, opettajat ja henkilöstö osallistuvat aktiivisesti kehittämiseen, kokeiluihin ja päätöksentekoon.
- Esteettömyys ja saavutettavuus:
 - Toiminta ja materiaalit suunnitellaan saavutettaviksi kaikille – huomioidaan kieli, viestintä ja erityistarpeet
- Pysyvät vaikutukset:
 - Osallisuuden periaatteet vakiinnutetaan osaksi organisaatioiden arkea ja yhteistyökäytäntöjä.

- Luo kuvitteellinen henkilö
 - Kuka teidän koulussanne / varhaiskasvatuksessa voisi jäädä ulkopuolelle kansainvälisestä toiminnasta?
 - Kuvailkaa henkilö: nimi, ikä, tausta, este osallistumiselle.
- Esimerkkejä esteistä:
 - Taloudellinen tilanne
 - Erityinen tuen tarve
 - Kielellinen / kulttuurinen tausta
 - Vanhempien asenteet
 - Rohkeuden puute / itsetunto
- Miten voisimme tukea häntä?
 - Mitä tämä henkilö tarvitsisi, jotta voisi osallistua?
 - Mitä koulunne / päiväkotinne voisi tehdä?
 - Miten Erasmus+ -tuki voisi auttaa?
- Mitä organisaatiossamme täytyisi muuttua, jotta tämä henkilö voisi osallistua?
 - Tiedotus ja viestintä
 - Asenteet ja ilmapiiri
 - Prosessit ja toimintatavat
 - Tukirakenteet
 - Johtaminen
 - Yhteistyö kodin kanssa

Kiitos!

Erasmus+
Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN